संस्कृत. धर्मशास्त्र.

अ. नं. ६४

३२८ स्मृ: ३२

[illegible]की आशौच

निर्णय

शके १७३८

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(1) ॥इतित्र्यंबकीयेअशौचनिर्णयप्रारंभः॥

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

(2)

श्रीगणेशायनमः॥अथत्र्यंबकीप्रारंभः॥गणाधिपनमस्कृत्यप्रस्फूह्यांङ्घ्रिपविं
कविं।त्र्यंबकेणाशुबोधायक्रियतेशौचनिर्णयः॥१॥अर्थतःशब्दतश्चैवह्येषोन
कृत्स्नंयनदुष्यति।स्फुटबोधायबालानांग्रंथोयंउच्यतेयतः॥२॥अत्रप्रागुपनीतक्ता यना
मन्वारवारंभस्याङ्गलिंगोक्तमोक्तिः।अनुपनीतस्यपित्रादिसंस्कारंविनाशौचेनाधि
कारः।उपनयनोत्तरमपिब्रह्मचा[रिणः]पित्रस्यधंत्स्यकर्मकरणएवाशौचाधि
कारोनान्यत्र।तस्माद्द्विजानांसम[ावर्तनोत्त]रंनिरंकुशोशौचाधिकारः।स्त्रीशू
द्रयोस्तुविवाहस्यउपनयनस्थानापन्नत्वेनविवाहोत्तरमेवाशौचाधिकारः।
इतित्र्यंबकीयेअशौचनिर्णयेप्रथमोंशः॥१॥अथजननाशौचं।तत्रगर्भि
ण्याःमासचतुष्टयपर्यंतंगर्भनाशःस्रावउच्यते।तदागर्भिण्यामासत्रयप
र्यंतंत्रिरात्रंचतुर्थमासेचतूरात्रंआशौचमस्पृश्यत्वंच पित्रादिसपिंडानांस्ना
नमात्रेस्नानाच्छुद्धिः।इतित्र्यंबकीयेआ०द्वितीयोंशः॥२॥गर्भिण्याःपंचम

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

षष्ठमासयोर्गर्भनाशः पात इत्युच्यते। तत्र गर्भिण्या माससमसंख्यया पंचषट्च
(2A) दिनानि क्रमेणास्पृश्यत्वावहमाशौचं॥ पित्रादिसपिंडानां तु त्रिरात्रं जननाशौ
चं। मृताशौचं तु नास्ति। इदमेतावत्पर्यंतं सर्ववर्णसाधारणं वयोवस्थानिमि
त्तत्वात्॥ इति त्र्यंबकी॰ तृतीयोंशः॥३॥ गर्भिण्याः सप्तममासप्रभृति प्रसवे
सर्वेषां मातापित्रादीनां सपिंडानां विप्राणां दशाहं। क्षत्रियाणां द्वादशाहं। वै
श्यानां पंचदशाहं। शूद्राणां मासं। [illegible]स्य मासार्धं। जननाशौचं। मृताशौ
चं तु नास्ति। सपत्नमातुः सर्वत्र पितृवत्॥ इति त्र्यंबकी॰ चतुर्थोंशः॥४॥ ज
च ननाशौचे गर्भिण्या दशाहमस्पृश्यत्वं। पितुः सपत्नमातुश्च स्नानात्प्राक स्पृश्यत्वं।
स स्नानोत्तरं स्पृश्यत्वमेव किंतु सर्वेषां कर्मानधिकारमात्रं। तत्रापि नालच्छे
दात्पूर्वं जातकर्मदानादौ पितुरधिकारः॥ एवं प्रथमषष्ठदशमदिवसेषु जन्म
दात्र्यदेवतापूजायां च पितुर्वचनादधिकारः॥ कूटस्थमारभ्य सप्तपुरुषप

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(3)

त्र्यंबकी०

र्यंतंसपिंडाः॥ ततःसप्तसोदकाः ततःसप्तसगोत्राः सोदकानां त्रिरात्रंमाशौचं।
सगोत्राणां स्नानमात्रं। इतित्र्यंबकीयेआ०पंचमोअंशः॥ ५॥ गर्भिण्याःदशा
२ हांतरंपुत्रोत्पत्तौविंशतिदिनानिकन्योत्पत्तौमासपर्यंतंकर्मानधिकारः॥ इति
त्र्यं०ष०अंशः॥ ६॥ अथमृताशौचं [illegible]स्तुनास्ति। तत्रतद्भूतोअस्पृश
त्वंकर्मानधिकारश्चेत्युभयंभवति मृतजातशिशौ सर्वेषांसपिंडानांदशाहं
जननाशौचंमृताशौचंतुनास्ति। इतित्र्यं०स०अंशः॥ ७॥ नालछेदात्पूर्वं
शिशौमृतेमातुर्दशाहंपित्रादिसपिंडानांत्रिरात्रंजननाशौचंमृताशौचंतु
नास्ति॥ इतित्र्यं०अ०अंशः॥ ८॥ नालछेदादूर्ध्वंशिशुमरणेदशाहंजन्माशौ
चंसर्वेषांसपिंडानामस्तिमृताशौचंतुनास्ति॥ इतित्र्यं०न०अंशः॥ ९॥ दशाहा
नंतरंनामकरणात्प्राक्शिशुमरणेस्नानंमरणेस्नानमात्रेणसपिंडानांशु २
द्धिः॥ मातापित्रोस्त्रिरात्रंपुत्रमृतौ। कन्यामृतौत्वेकाहः॥ नाम्नःपूर्वंखनन

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai. "

(3A) मेवानित्यं।नोदकदानानि।अलंकरणंतुसर्वत्रभवति।इतित्र्यं०द्व्रा०अंत्रा:॥१०॥
नामकरणोत्तरंवर्षत्रयपर्यंतंदाहखननयोर्विकल्पः॥इतित्र्यं०ए०अंत्रा:॥११॥
नामोत्तरंदंतोत्पत्तेः प्राक्पुत्रमरणेदाहेसपिंडानामेकाहः।खननेतुस्नानाच्छु
द्धिः।मातापित्रोरुभयत्रापित्रिरात्रं।कन्यामृतौतुत्रिपुरुषंसपिंडानांउभय
त्रापिस्नानाच्छुद्धिः।मातापित्रोरुभयत्राप्येकाहः।इति०द्वा०अंत्रा:॥१२॥
दंतोत्पत्तेरूर्ध्वंवर्षत्रयपर्यंतंपुत्रमरणेदाहे खननेवासपिंडानामेकाहः॥
मातापित्रोस्त्रिरात्रं।कन्यामृतौत्रिपुरुषंसपिंडानांज्ञानाच्छुद्धिः।माता
पित्रोस्त्रिदिनमाशौचं।इति०च०अंत्रा:॥१३॥प्रथमवर्षादौकृतचूडस्यपुत्र
स्यमरणेपित्रादिसपिंडानांत्रिदिनमाशौचंनियतं।दाहश्चानियतः।इति०च०
अंत्रा:॥१४॥त्रिवर्षोर्ध्वंकृतचूडस्याकृतचूडस्यवापुत्रस्यमरणेप्रागुपन

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

त्र्यंबकी अ०

यनात्पित्रादिसर्वसपिंडानां।त्रिदिनमाशौचं।दाहएव।उदकदानादिलुप्तिं।कृ
तचूडस्यभूमौपिंडदानंलुप्ती।इति०पं०अंत्रा:॥१५॥कन्यायावर्षत्रयानंतरं
३ वाक्दानात्प्राक्मरणेत्रिपुरुषंसपिंडानामेकाहः॥मातापित्रोस्त्रिदिनंदा
होदकंदानानिलुप्तीमेव।इति०षे०अंत्रा:॥१६॥वाग्दानोत्तरंविवाहात्प्रा
(१) कृमृतास्वकन्यासुभर्तृकुलेच[illegible]पुरुषसप्तपिंडानां।पित्रादीनांसर्वेषां
त्रिरात्रमाशौचंदाहोदकदानानिलुप्तीमेव।इति०स०अंत्रा:॥१७॥उपनय
नोत्तरंमृतस्यपुरुषस्यसर्वेषांसपिंडानां।विप्राणांदशाहं।क्षत्रियाणांद्वाद
शाहं।वैश्यानांपंचदशाहं।शूद्राणांमासं।सच्छूद्राणांमासार्धं।सोदकानां
त्रिरात्रं।गोत्रजानांस्नानाच्छुद्धिः॥इति०अष्टा०अंत्रा:॥१८॥विवाहोर्ध्वंक ३
न्यायाःपितृगृहेमरणेमातापित्रोःसोदरभ्रातुश्चत्रिरात्रंपितृव्यादीनामेका
हः॥इति०एको०अंत्रा:॥१९॥ऊढायाःकन्यायाःपितृगृहेप्रसवेमातापित्रो

the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai, joint project

(5A)

स्त्रिरात्रंसोदरस्यएकरात्रंपितृव्यादीनामेकाहः इतिकेचित् ॥ इति॰ विं॰ अंश
॥२०॥ ऊढायाः कन्यायाः पितृगृहे प्रसवे पित्रादीनां माशौचं नास्ति ॥ इति॰ ए
कं॰ अंशः ॥२१॥ ऊढायाः कन्यायाः पितृगृहे मरणे मातापित्रोस्त्रिरात्रं । इति॰
द्वा॰ अंशः ॥२२॥ मातापित्रोर्मरणे [illegible] ह्याः त्रिरात्रं दशाहांतः । दशाहोर्ध्वं
कालांतरे वत्सरांते पक्षिणी । अ[illegible]तशौचं भ्रातृवचना भवति ॥ ना
न्यत्र ॥ इति॰ त्र॰ अंशः ॥२३॥ भ्रा[illegible]गिन्योः परस्परगृहमरणे परस्परत्रि
रात्रं । गृहांतरमृते तु परस्परं प[illegible]णी ॥ इति॰ च॰ अंशः ॥२४ मातुलकान्या
मरणे भगिन्यपत्यस्य पक्षिणी । उपकारमातुलमरणे तु त्रिरात्रं ॥ इति॰ पं॰
अंशः ॥२५॥ मातुलकान्यामरणे भर्तृभगिन्यपत्यस्य पाक्षिणि ॥ इति॰ ष॰ अं
शः ॥२६॥ उपनीतभागिनेयमरणे मातुलस्य मातुलभगिन्याश्च त्रिरा

त्रं॥अनुपनीतेमृतेतुमातुलकस्यमातुलकभगिन्याश्चपक्षिणी॥इति॰स॰अंशः॥
।२७॥मातामहमरणेदुहित्रपत्यस्यत्रिरात्रं।इति॰अष्टा॰अंशः॥२८।दौहित्र
४ मरणेमातामहस्यमातामह्याश्चत्रिरात्रं॥अनुपनीतेमृतेतुमातामहस्यमा
तामह्याश्चपक्षिणी॥इति॰ए॰अंशः॥२९॥मातामह्यांमृतायांदुहित्रप
त्यस्यपक्षिणी॥इति॰त्रिं॰अंशः॥३०॥श्वश्रूश्वशुरयोर्मृतोसत्यांजामातुः
सन्निधौत्रिरात्रं।असन्निधौपक्षिणी।ग्रामांतरेचैकरात्रं॥इति॰ए॰अंशः
(5) ॥३१॥जामातरिमृतेतुश्वशुरश्वश्रूरयोः स्नानाच्छुद्धिः॥एकाहमात्रेणे
त्वंमितिकेचित्॥इति॰द्वा॰त्रिं॰अंशः॥३२॥स्यालकेमृतेभगिनीभर्तुरेका
हः॥स्यालकसुतमरणेतुस्नानमात्रं॥इति॰त्रयस्त्रिंशत्॰अंशः॥३३॥पि
तृष्वसरिमृतायांभ्रातृपत्यस्यपक्षिणी॥इति॰च॰अंशः॥३४॥मातृष्व ४
सरिमृतायांस्वसृपत्यस्यपक्षिणी॥इति॰पंच॰अंशः॥३५॥आत्मनः

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

पितृष्वसमातृष्वसमातुलपुत्राः आत्मबांधवाः। पितुःपितृष्वसमातृष्वसमातु
लपुत्राः पितृबांधवाः। [redacted] मातुःपितृष्वसमातृष्वसमातुलपुत्राः मातृ
बांधवाः। एते त्रिविधा बांधवा बंधुत्रयं एतेषु मृतेषु पक्षिणी॥ पितृष्वस्रादिकन्या
(5A) नामूढानां तु मरणे एकाहः॥ इति॰ स॰ अंत्रा॥ ३६॥ दत्तक मृते पूर्वापरपित्रोः त्रि
रात्रं सपिंडानामेकाहः॥ इति॰ स॰ अंत्राः ३५॥ पूर्वापर पित्रोर्मृतौ दत्तकस्य त्रिरा
त्रं। इति॰ अ॰ अंत्राः॥ ३८॥ दत्तकस्य पुत्र पौत्राणां मरणे जनने वा सपिंडानामेका
हः। इति॰ अंत्राः॥ ३९॥ सपिंडे पुत्री कृते दत्तके तु मृते सपिंडानां दशाहः। एव॥
इति॰ च॰ अंत्राः॥ ४०॥ आचार्यमरणे शिष्यस्य त्रिरात्रं तत्पुत्र पत्न्योर्मरणे एका
स्क हः॥ उपनीयाध्यापक आचार्य इत्युच्यते। वेदैकदेशाध्यापक उपाध्यायः॥ तन्म
रणे शिष्यस्यैकरात्रं॥ इति॰ ए॰ अंत्राः॥ ४१॥ शिष्यस्य स्वोपनीतस्य मरणे गु
रोस्त्रिरात्रं॥ परोपनीतस्य मरणे तु एकरात्रं॥ इति॰ ए॰ अंत्राः॥ ४२॥ सहा

Joint project of The Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

ध्यायिनो मृतौ एकग्रामीणयोरनूचानश्रोत्रिययोर्मृतौ चैकाहः। सांगवेदाध्या
यी अनूचानः। वेदमात्राध्यायी श्रोत्रियः। अध्ययनशाब्दार्थस्यार्थज्ञानपर्यव
५ सायित्वं न्यायसिद्धं। इति॰ अंत्र्याः॥ ५३॥ असपिंडस्यापि श्रोत्रियस्य मे त्यादि
संबंधस्य यगृहे मरणं तद्गृहस्वामिन एकरात्रं॥ इति॰ अंत्र्या॥ ५४॥ वानप्रस्थे
(6) यतौ षंढे च मृते युद्धमृते च सपिंडानां स्नानमात्रं॥ इति॰ पंचचत्वा॰ अंत्र्याः॥
५५॥ अथातिक्रांताशौचं। तत्र जननेतिक्रांताशौचं नास्ति। पितुः स्नानं त
त्रापि भवति। मृतकेपि अनुपनीत[illegible]मरणादिनिमित्तकत्रिरात्रादिषु भगिनी
मातुलादिमरणनिमित्तत्रिरात्रे[illegible] च अतिक्रांताशौचं नास्ति। किंतु तद
शौचान्तरादि[illegible]शौच[illegible]विधिरूपमेव इति[illegible]॥ ५६॥ [illegible]एकस्मिन
[illegible]कालेमरणास्ति[illegible]किंतु[illegible]सपिंडानां[illegible]संबंधेयं। ५
दशाहमध्ये जननमरणे वा ज्ञाते पुत्रादीनां सर्वेषां शेषेणैव शुद्धिः। संस्का

Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(6 A)

रमपि विशेषेणैव समापयेत् ॥ अस्थिपर्णशरसंस्कारमपि विशेषेणैव समापये
त् ॥ ४७ ॥ आद्यत्रिरात्रमध्ये समानोदकमरणे ज्ञाते समानोदकानां शेषेण शु
द्धिः ॥ त्रिरात्रे क्षिक्रांते तु दशाहमध्ये ज्ञातेपि नाशौचं किं तु स्नानमात्रं । अयमेव
न्यायः ॥ मातुलादित्रिरात्रादिषु ज्ञेयः ॥ इति ० अंशः ॥ ४८ ॥ मातापित्रोर्मरणे
दूरदेशेपि वत्सरानंतरमपि श्रवणे [illegible] हादि पूर्णमेवाशौचं कुर्यात् ॥ ४९ ॥
स्त्रीपुंसयोः परस्परमरणे परस्प[illegible]तरे वत्सरांते पि पूर्णं दशाहादि भव
ति ॥ इति ० अंशः ॥ ५० ॥ सपत्नीषु परस्परं मृतौ परस्परदेशकालानपेक्ष्य द
शाहादि पूर्णमशौचं भवति ॥ इति [illegible] ॥ ५१ ॥ सपत्नमातुर्मरणे संवत्सरो
र्ध्वमपि विदेशेपि त्रिरात्रं ॥ इति ० द्विपंचाशत् ० अंशः ॥ ५२ ॥ औरसपुत्रे मृते
संवत्सरोर्ध्वमपि देशांतरेपि मातापित्रोस्त्रिरात्रं ॥ इति ० त्रिपंचाशत् अंशः
॥ ५३ ॥ दशाहोर्ध्वमेकदेशे ज्ञातिमरणे ज्ञाते मासत्रयपर्यंतं त्रिरात्रं ॥ षण्मा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai.

सपर्यंतंपक्षिणि। नवमासपर्यंतमेकदिनं तदनंतरं स्नानंमात्रमिति वृद्धवसि
ष्ठः। पक्षत्रयपर्यंतं त्रिरात्रं षण्मासपर्यंतंपाक्षिणी। वर्षपर्यंतमेकरात्रं तदू
स्नान र्ध्वमितिमाधवेदेवलः। अत्रापरनापक्षविषयत्वेनव्यवस्था॥ इति० चतु० अंशः।
६ ॥५४॥ दशाहोर्ध्वंदेशांतरेज्ञातिमरणेज्ञातेत्रिपक्षपर्यंतंत्रिरात्रं। ततः मा
साषट्कपर्यंतमहोरात्रं॥ ततोवर्षपर्यंतंदिवाश्रवणेआसायं। रात्रिश्रवणेआ
(७) प्रातराशौचं। वत्सरांतेस्नानाच्छुद्धिः। समातिक्रांताशौचंसर्ववर्णसाधार
णं। अत्रदेशांतरेज्ञातिमरणेज्ञाते। स्नानाच्छुद्धिरितिकेचित्। तन्माधवोदा
हृतविष्णुस्मृत्यज्ञानविलसितमितिदिक्॥ इति० प० अंशः॥५५॥ देशांतरंतु
विप्रस्यविंशतियोजनात्परं। क्षत्रियस्यचतुर्विंशतियोजनात्परं। वैश्यस्यस ६
प्तविंशाद्योजनात्परं। असच्छूद्रस्यषष्टियोजनात्परंज्ञेयं। पक्षांत
राणितुउक्तपक्षानुसारेणनेतव्यानि। इति० ष० अंशः ५६॥ अत्रायंनिष्क

(७A)

र्षः।यानिंएकगोत्रविषयकजननमरणातिक्रांताशौचानितानिजायापति
भ्यामुभाभ्यामविशेषेणानुष्ठेयानि।यानिपुनर्भगिनीमातुलादिभिन्नगो
त्राशौचानि।तेषुजायापतिमध्येयस्संबंधंयत्तत्तेनैवानुष्ठेयंनोभाभ्यामिति
इतित्र्यं॰सं॰अंत्रा॥५७॥आहिताग्नेर्मंत्रवद्दाहदिनमारभ्यपुत्रादिभिराशौ
चंकार्यं॥इति॰अंत्रा॥५८॥आहिताग्नेरविधितमृतेमंत्रवद्दाहात्पूर्वंपुत्रा
दीनामाशौचंसंध्यादिकर्मलोपश्चनास्ति।अनाहिताग्नेस्तुमरणादिनमार
भ्यपुत्रादिभिराशौचंकार्यं।इति॰॰अंत्रा॥५९॥अथरात्रौजननमरणे
वारात्रिंत्रिभागांकृत्वाअद्यभागद्वयेचेत्पूर्वदिनंतृतीयभागेचेदुत्तरादिन
मारभ्याशौचंकार्यं।अर्धरात्रात्प्राक्पूर्वदिनपरतः।उत्तरदिनं।प्राक्सूर्यो
दयात्पूर्वदिनमूर्ध्वमुत्तरमितिपक्षत्रयंदेशाचारतोव्यवस्थितं।महाराष्ट्र
देशेतुअद्यपक्षएवप्रचरति॥इति॰ष॰अंत्रा॥६०॥अथाशौचसंपातेनि

Jain project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

सूतकमध्ये दशाहं न्यूनं वा मृतकं पतति तदा तस्य पूर्वेण शुद्धिर्नास्ति। ३

त्र्यंबकी० अ

र्णयः। तत्र दशाहमृतके दशाहांतं तो न्यूनं वा सूतकं पतति तदा पूर्वशेषेण शुद्धिः।
इति० ए० अंशः॥ ६१॥ दशाहे सूतके दशाहं ततो न्यूनं वा सूतकं पतति तदा पू
७ र्वशेषेण शुद्धिः इति। तत्र सूतके स्यान्नशिष्टत्वे तु मृतकसमाप्त्या सूतकमपि
समापनीयं। इति० त्रि० अंशः॥ ६२॥ अहाद्विरूपमृतके सूतके च दशाहमृत
(४) कपाते च पूर्वेण शुद्धिर्नास्ति॥ इति० च० अंशः॥ ६४॥ मृतके सूतकस्य सम
स्य न्यूनस्य वा पाते पूर्वेण शुद्धिः॥ आधिकस्यापि सूतकस्य शुद्धिरिति शुद्धि
विवेककारः॥ इति० पं० अंशः॥ ६५॥ पूर्वाशौचमध्ये उत्पन्नमपि पूर्वाशौचो
त्तरं ज्ञातं चेत्। उत्तरेमपि कार्यं। इति० ष० अंशः॥ ६६॥ दशाहात्परात्रौ य
दि दशाहमाशौचं पतति तदा दिनद्वयमधिकं कार्यं। इति० स० अंशः॥ ६७॥
त्रा दहं परात्रिचतुर्थयामे यदि दशाहमाशौचं भवेत्। तदा दिनत्रयमधिकं का ७
र्यं॥ ६८॥ अहाद्याशौचानां परस्परं रात्रिशेषं संपाते पूर्वेणैव शुद्धिर्न द्विरह

दिरद्धिः॥ ६९॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

वर्धितद्धित्रिनमध्येअन्त्रोर्न्वांतरसंपातेचाधिकस्यपूर्वेणशुद्धिर्नास्ति ॥१

पिल

समन्यूनयास्तुपूर्वेणशुद्धिर्भवति ॥७०॥ सपिंडाशौचेनमातृभर्तॄणामाशौ

(8A) चेनापैति ॥७१॥ मात्राशौचमध्येपित्राशौचपातेपूर्वेणैवशुद्धिः ॥ पितुःसंपू

र्णाशौचेनशुद्धिरित्यन्येतेषांशेषपक्षेसंपूर्णलक्षणापत्तेः ॥७२॥ पित्राशौ

चमध्येमातृमरणेतुपित्राशौचांतेसमाप्यपक्षिणीमधिकांकुर्यात् ॥ इदंस्त्राम

रात्रेरर्वाग्भवतिदशमरात्र्यांतरात्रिचतुर्थयामेचमातृमरणेतुद्व्यहत्र्यहा

वेवनपक्षिणी ॥ इति॰त्रि॰अंशाः ॥७३॥ मातुर्भर्त्रासहान्वारोहणेतुनाधि

कापक्षिणी ॥ इति॰च॰अंशाः ॥७४॥ पूर्वाशौचेनशुद्धिः सूतिकायामग्नि

देप्रेतपुत्रेषुचनास्ति ॥ अत्रप्रेतपुत्रे तत्पुनर्ग्रहणंवचनांतरानुरोधेन ॥ इति॰

पं॰२॰अंशाः ॥७५ सूतकेमृतकपातेपिंडदानप्रतिबाधोनास्ति ॥ मृतकेसूत

कसंपातेजातकर्मादिनदानिमाशौचांतेवाकुर्यादितिविकल्पः ॥ इति॰ष॰

अंशाः ॥७६॥ मातुर्याधिकापक्षिणीतन्मध्येपितुरेकादशाहश्राद्धंकु

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

यंब॰अ॰

यात॥इति॰स॰अंश॥७७॥शवस्पर्शेतु दिवाचेन्नक्षत्रदर्शनाच्छुध्धिः।
रात्रोन्चेत्सूर्यदर्शनात्॥तदन्नाशनेतकृहवासेयावत्तेषामाशोचंतावं
८ दाशोच्चासंसर्गाशौचेकर्मानधिकारोनास्ति।किंत्वस्पर्शयत्नमात्रं।तकृ
ह्याणांद्रव्याणांनाशौचसंबंधः॥इति॰अ॰अंश॥७८॥स्नेहेनसवर्णान्नि
(१) र्हरेतदन्नाशनेनतकृहवासेनच॥[illegible]तदन्नानशनेनतकृहवासेत्र्यहः।
गृहवासेअन्नाभक्षणेनिर्हरण[illegible]कृतेचैकाहः॥इति॰ए॰अंश॥७९।
भ्रातिगृहेस्सवर्णानिर्हारेस्दाहेचस[illegible]यासौन्चंदशाहादि।॥इति॰अ॰अं
श॥८०॥विजातीयनिर्हारेविजा[illegible]यदाहेचशावजातीयमाशौचं॥भ
तिग्रहेणविजात्तीयनिर्हारेदाहेचशावजात्तीयाद्विगुणं॥इति॰ए॰अंश॥
॥८१॥सोदकनिर्हारेदशाहः असपिंडालंकरणे अज्ञानदुपवासः। ८
अशक्तौस्नानं॥ज्ञानतःपादकृच्छ्रं॥इति॰अंश॥८२॥धर्मार्थमना

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

धेसवर्णनिर्हारक्रियाकरणेग्निदानेचद्विजस्यानंतयज्ञफलंस्नानाच्छुद्धिः॥
प्राणायामोग्निस्पर्शश्च।इति॰अंत्रा॰॥८३॥धर्मार्थमनाथसवर्णनिर्हरण
(१८) दावयित्वातुलत्वादिसंबंधेसति त्रिरात्रमाशौचं।इति॰अंत्रा॰॥८४॥अनु
गमनेतुसपिंडेनदोषः।असपिंडेपि अनाथक्रियायांनदोषः॥इति॰अंत्रा॰
॥८५॥समुत्कृष्टवर्णोयत्रावनुगमनेस्नात्वाकृतांशास्पृष्ट्वासर्पिःप्राश्यपु
नःस्नात्वाप्राणायामंकुर्यात्॥इति॰अंत्रा॰॥८६॥हीनवर्णशरागानुगमने
क्षत्रियेएकाहमाशौचं।अन्यस्य निर्हार दाहाद्यौर्ध्वदेहिके अधिकारोना
स्ति।तत्करणेपुनरुपनयनं।कृच्छ्रश्चप्रायश्चित्तं॥इति॰अंत्रा॰॥८८॥ब्रह्म
चारिणः पितृमात्राचार्योपाध्यायमातामहानामंत्यकर्मकरणेदोषोना
स्ति।तत्रदशाहमस्पृश्यत्व [illegible]।कृच्छ्रणमाशौचं।दशाहदिनंस

ध्याग्निकार्यादिकर्माधिकारोस्त्यवाएकदिनमस्पृश्यत्वमितिमाधवः॥पि
त्राद्याशौचेपिआशौचिन्नामन्नंब्रह्मचारीनभक्षयेत्॥भक्षणेपुनरुपनय
१ नं॥इति०अंत्रा:॥८९॥ब्रह्मचारिणःपित्राद्यंत्यकर्माकरणेतुपित्रादिमर
१५ णेआशौचंनास्ति॥समावर्तनोत्तरंपूर्वमितानांत्रिदिनमाशौचंकार्यमेव
॥९०॥कृतजीवच्छ्राद्धेनकिमप्याशौचंनकार्यमितिहेमाद्रिः॥९१॥वानप्र
(१०) स्थयतीपातितेतरपिकिमप्याशौचंनकार्यं।तेषामपितत्पुत्रैर्नकार्यं॥९२॥परे
षांसर्ववर्णानामौर्ध्वदेहिककरणे[illegible]त्याशौचंकृत्वा।कृच्छ्रत्रयाच्छुद्धिः॥
हीनवर्णौर्ध्वदेहिककरणेतुदेव[illegible]तावन्मात्राशौचंकृत्वा।कृच्छ्रत्रयादेगु
ण्येत्रैगुण्यंचातुर्गुण्यादिप्रायश्चित्तमनुष्ठेयं॥९३॥आहिताग्नेरस्थि
दाहेप्रतिकृतिदाहेवासर्वसपिंडानांदशाहाद्याशौचं॥अनाहिताग्ने १

(10A)

स्तुकं।स्त्रिछिद्दाहे पर्णशरदाहे च पत्नीपुत्रयोः पूर्वमगृहीताशौचयोर्दहनादि
पूर्णमेवाशौचं गृहीताशौचयोस्तु तयोरपि संस्कारकाले त्रिरात्रं। पत्नीसंस्कारे
पत्युश्चैवं। सपत्न्योर्मिथश्चैवं। अन्यसपिंडानां तु पूर्वमगृहीताशौचानां अ
नाहिताग्निसंस्कारकाले त्रिरात्रं। पूर्वगृहीताशौचानां तु सपिंडानां संस्का
रकाले स्नानमात्रं। इदं त्रिरात्रादिकं दशाहोर्ध्वं संस्कारकरणे ज्ञेयं। दशाह
मध्ये तु शेषाद्दिनैरेवाशौचसि[illegible]कत्वात्॥ इति त्र्यंबकीये अशौच
निर्णये चतुर्नवतिसंख्याः॥९४॥ अत्र मूलवचनानि मिताक्षरामाधवादि
निबंधेभ्यो ज्ञेयानि॥ विस्तरभयाद्बालानां दुरधिगमत्वाच्च न लिखिता
नि॥ ॥ इति श्री अंगिरसमुद्गलकुलजलधिसुधांशु पदवाक्यप्रमा
णपारावारपारीणयाज्ञिकशिरोरत्ननारायणात्मजरघुनाथसूरि

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

सूनुत्र्यंबकपंडितविरचितान्नौच्चनिर्णयः समाप्तः ॥ छ ॥ छ ॥ शाके १७३८
धातृनामसंवत्सरे माघशुक्लसप्तम्यां इदं पुस्तकं गोरवलेइत्युपनामबा
१० कंभट्टात्मजसदाशिवेन लिखितं ॥ यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशं लिखि
तं मया । यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न विद्यते ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

(11)

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

११

(12)

॥अथत्र्यंबकीअशौचनिर्णयसमाप्तः॥

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

११

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com